

УДК 331.45

Юрій Вовк, Сергій Барабаш

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Yuriy Vovk, Serhiy Barabash

PROBLEMS IN THE PROTECTION LABOR AND SOLUTIONS

Одними з основних базових конституційних прав, які проголосила і гарантувала в Основному Законі наша держава, є право кожного на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працюю, право на належні, безпечні й здорові умови праці.

Беззаперечним залишається той факт, що національне трудове законодавство і законодавство про охорону праці, незважаючи на високу динаміку змінення, доповнення правових норм, прийняття чисельних нових нормативно-правових актів, характеризується не тільки відсутністю механізму реалізації деяких норм, а й нестабільністю, суперечливістю норм, безсистемністю їх прийняття, незабезпеченістю фінансовим підґрунтям. Сьогодні відносини у сфері охорони праці регулюються надмірною кількістю нормативно-правових актів, але не всі з них реально відображають ринкові перетворення, що відбуваються в країні. Саме тому, враховуючи зазначене, сьогодні актуальним є наукове осмислення проблем, які мають місце у сфері охорони праці, та пошук шляхів їх вирішення й удосконалення чинного законодавства про охорону праці.

Виникнення в Україні різноманітних організаційно-правових форм підприємств і організацій різних форм власності, що зумовлено становленням ринкової економіки, призвело до зміцнення їх економічної й юридичної самостійності. Це позбавило державу функції єдиного роботодавця, знизило її контролюючі властивості у сфері праці. Наслідком таких перетворень стали масові порушення трудових прав працівників з боку роботодавців, які використовують найману працю.

Для покращення стану охорони праці в Україні сьогодні здійснюється робота над створенням Державної програми економічного й соціального розвитку України, у якій вперше чітко виписаний блок охорони праці. За допомогою цієї програми держава розраховує створити механізм економічної зацікавленості й економічної відповідальності власників у забезпеченні належними умовами праці. Окрім того, основним завданням сьогодення у сфері охорони праці є створення чіткої і, дієвої системи промислової безпеки, яка б безвідмовно діяла б на кожному підприємстві. А для цього, звичайно, необхідна законодавча база. Отже, сьогодні виникла потреба в законодавчому акті, який урегулював би діяльність системи промислової безпеки на підприємствах України.

Для усунення зазначених причин, перш за все, необхідно посилити контроль з боку повноважних органів державної влади за станом умов праці, в яких відбувається трудова діяльність працівників. При виявленні незадовільного стану умов праці на підприємствах, в установах, організаціях притягувати до відповідальності не тільки посадових осіб нижньої ланки управління, а й власників підприємств, установ, організацій або уповноважені ними органи. По-друге, сьогодні необхідно переглянути систему фінансування охорони праці з боку держави, органів місцевого самоврядування. Цілком логічно, якщо держава в особі повноважних органів створює певні норми й стандарти у сфері охорони праці, вимагає від роботодавця матеріальних затрат у цьому напрямку, то, відповідно, саме вона повинна фінансово підтримати підприємства, в цьому питанні, економічно стимулювати їх.